

højere grad vil vi komme til at stå tilbage med sager, som frembyder større problemer, hvad enten dette skyldes særlige forhold i de pågældende områder eller den administrerende magts holdning eller begge dele. Dette har åbenbart en vis tilbøjelighed hos forsamlingen og dens udvalg til skånseløst at lade teoretiske overvejelser og principielle synspunkter gå forud for tilbørlig hensyntagen til den stedlige situation og de pågældende folks velfærd. I tilfælde, hvor der hos den administrerende magt består en åbenbar vilje til at lade udviklingen mod uafhængighed foregå hurtigst muligt og til at samarbejde fuldtud med FN, bør vi, for mig at se, i almindelighed gå langt i retning af at tage hensyn til det pågældende lands vurdering af de stedlige vanskeligheder og tøve med at presse på for at få gennemført særlige forholdsregler af tvivlsom nytte. Utillbørligt hastværk i sådanne sager vil kun bidrage til at formindske vor indflydelse på og bortlede opmærksomheden fra de sager, vi bør koncentrere os om, nemlig dem, hvor der ikke er noget tegn på samarbejdsvilje fra den administrerende magts eller regerings side. Kraftig pression fra FNs side bør forbeholdes sådanne sager, og her bør vi ikke vige tilbage for i sidste instans og om fornødent at anvende alle de midler, som pagten stiller til vor rådighed, dersom sådanne midler viser sig egnede til tilvejebringelse af de ændringer, vi ønsker, og dersom de kan opnå tilstrækkelig støtte til at frembringe en sådan virkning.

Dette fører mig direkte over i spørgsmålet om Sydafrikas apartheidpolitik, som atter hviler tungt på vor dagsorden. FN har nu behandlet dette spørgsmål i en længere årrække. Dette spørgsmål har som bekendt gjort et dybt indtryk på os alle i Danmark. Adskillige manifestationer af den ene eller den anden art bærer vidne om, hvor stærkt det danske folk beskæftiger sig med apartheidsspørgsmålet.

FNs holdning til spørgsmålet om apartheid i Sydafrika har hidtil, og med rette, været den, at apartheid burde ophæves som værende i strid med pagtens principper og menneskerettighedsprincipperne. I den senere tid har de fleste af os følt, at dersom overtalelse ikke var tilstrækkelig til at foranledige den sydafrikanske regering til at ændre sin politik, ville det være nødvendigt

at ty til andre midler. Et yderst vigtigt skridt i denne retning blev taget gennem Sikkerhedsrådets nylige resolution om forbud mod våbeneksport til Sydafrika. Andre skridt må utvivlsomt følge efter.

Den danske regering er enig i denne politik. Jeg gentager: Danmark støtter denne pression. Vi føler at den bør fortsættes og pressionen gradvis øges. Hvad vi ønsker, er ikke blot ord eller henstillinger af almindelig art, men foranstaltninger, hvis virkninger på forhånd er blevet nøje undersøgt og grundigt drøftet for at sikre den fornødne støtte fra medlemsstaternes side. Vi erkender, at de afrikanske lande har særlige interesser i denne sag, interesser som naturligt får dem til at gå ind for en betingelsesløs sanktionspolitik. Men denne særlige stilling medfører også et særligt ansvar. Det kunne måske være nyttigt inden for en lille gruppe at iværksætte en dialog mellem repræsentanter for disse særlig interesserede lande og Sydafrikas største handelspartnere, som i sidste instans vil komme til at bære hovedbyrden ved en sådan sanktionspolitik.

Lad mig atter gentage, at vi anser en sådan pressionspolitik for nødvendig og rimelig. Jeg må imidlertid stille mig selv og Dem et spørgsmål som mange af denne forsamlings medlemmer ganske sikkert har stillet sig selv i nogen tid. Dette vigtige spørgsmål er: Er denne begrænsede pressionspolitik i sig selv tilstrækkelig til at hidføre en fredelig udvikling henimod løsningen af alle sider af det sydafrikanske problem? Jeg er alvorligt bange for, at dette ikke er tilfældet, og jeg er alvorligt bange for, at en sanktionspolitik alene — jeg gentager alene — meget vel kan komme til at virke stik imod sit formål, at den vil skærpe den nuværende spændingstilstand i området og bringe muligheden for tragiske begivenheder på nærmere hold.

Apartheid bringer idag ulykke til millioner af mennesker. Men dens ophævelse vil rejse andre problemer. Det er FNs pligt at vise vejen fremad til løsning af disse problemer i overensstemmelse med pagtens grundlæggende principper. Vi må gøre os det klart, at det store flertal af den europæiske befolkning i Sydafrika fejlagtigt går ud fra, at opgivelsen af det hvide herredømme vil være ensbetydende med opgivelsen af deres egen eksistens. Det er vor pligt